

अध्यास

१. तला दिक्षरका प्रैरिनको सही विवरणपत्र
बोलो देश (०) लागाउनुहोस्;

क) ऐविन अलगी कुन अवात अन्तर्गत पर्छ?

→ (अ) सोनेरा

ख) कुन कारणाले युठिलगा अस लान्तुभएडो परेक हो?

→ (क) दारितका पाही तुलालो

ग) Binomial System of Nomenclature का पूर्वरूप को हुन्?

→ (क) Carolus Linnaeus

घ) कोष definite nucleus दाहुनी जीव कुनी अवामा पर्छ?

→ (अ) मोनेरा

ङ.) तला दिक्षरका मध्ये प्रौक्तिक्योटिक स्युरेम जीवको उक्तिवरण कुन हो?

→ (अ) अलोटोव्यास्टर

२. कारण देखिनुहोस्:

क) जीवद्वको दुई अवात प्राणालीभएडो पाँच अवात प्राणाली लाई उपयुक्त र वैज्ञानिक हो।

उ) दुई अवात प्राणाली सर्वे स्थिरीवलाई समेतन संकेतो धिख्न। तर पाँच अवात

प्राचीली वर्षीय उपस्थिति र वैज्ञानिक हा।

क) प्राचीली अवधि अन्तर्गत पर्दे सबीवलाई स्थाप्तोद्धृप पनि भागित्वा।

उ०३ प्राचीली अवधि अन्तर्गत पर्दे केही सबीव ले सर्वेक कुटिल्यका औषिक वस्तुहरू बाटु आपनो पोषण प्राप्त हुँदैन। त्यसीले स्थाप्तोद्धृप पनि भागित्वा। जस्तैः म्युक्कर, न्याउ।

ग) मौरीका अवधिमा पर्दे जीवदृष्टिका प्रौढित्वा अन्तर्गत पर्दे जीवदृष्टि बढी विकसित गागित्वान्।

उ०४ मौरीका अवधिमा पर्दे जीवदृष्टिका कोषमा निश्चिन्ना हुक्किलयस हुँदैन, साथै साना र साधारण हुँदैन। तर प्रौढित्वा अन्तर्गत पर्दे जीवदृष्टिका कोषमा निश्चिन्ना हुक्किलयस हुँदैन, साथै अन्य संस्कृतना को पनि विकास चरखा हुँदै, त्यसीले मौरीका अवधिमा पर्दे जीवदृष्टिका भन्दा प्रौढित्वा अन्तर्गत पर्दे जीवदृष्टि बढी विकसित गागित्वान्।

३. प्रकृति लैखनुहोस :

क) प्रौढित्योद्दृस र युवयादित्योद्दृस

प्रौढित्योद्दृस

- कोषमा, निश्चिन्ना हुक्किलयस हुँदैन।
- साना र साधारण हुँदैन।

युवयादित्योद्दृस

- कोषमा, निश्चिन्ना हुक्किलयस हुँदैन।
- यिनीहरू प्रौढित्योद्दृस
- भारका, विकासी हुँदैन।

ए) सलीवक्स को हुई जगत प्राकृति र पाँच जगत प्राकृति

→ हुई जगत प्राकृति

पाँच जगत प्राकृति

- सलीवक्स को जगत प्राकृति Carl Linnaeus Linnae पर को अवधारणा है।
- प्रीकारियोटस र युक्यारियोटस सलीव जाने प्रष्ट सँग हुटया रखको कैन।

- सलीवक्स को पाँच जगत प्राकृति Robert Hardinge Whitaker को अवधारणा है।
- प्रीकारियोटस र युक्यारियोटस सलीव जाने प्रष्ट सँग हुटया रखको ह।

ग) मोनिका र प्रोटेक्टर

→ मोनिका

प्रोटेक्टर

- मोनिका लीवल्स प्रोटेक्यारिओटिक सलीव हैं हुए।
- यिनी इकाए कोषमा दिविचत न्युविलयस हुकेन।
- यिनीइक, प्रतिकूल ठोकरथामा परि सातन स्वावकान।
- उकाइरण : नाकतक, पाइरोलीबस, जाइओ-बियर आर्क।

- प्रोटेक्टर लीवल्स युक्यारियोटिक सलीव हैं हुए।
- (यिनीइक) कोषमा दिविचत न्युविलयस हुकेन।
- यिनीइक साटन ठोकरकूल न्यवेष्या हुए पही।
- उकाइरण : आमुवा, युविलाज, घाबामास-यम आर्क।

व) प्रोटोपर व पेटलाई

→ प्रोटोपर

- यस लाइमा पर्ने प्रायः जीवदण्डक-कोषीय हुन्छन्।
- हातो लाइगो औसत्वाले केही सकिएन।

पेटलाई

- यस लाइमा पर्ने प्रायः जीवदण्डक-कोषीय हुन्छन्।
- हातो लाइगो औसत्वाले केही सकिएन।

८.) घिस्ट र रयाउ

→ घिस्ट

-रयाउ

- घिस्ट घिस्ट यक-कोषीय हुन्छन्।
- हियानोले उत्पाक्षनमा प्रयोग गरिएन।

- सामान्यतया रयाउ छहुकोषीय हुन्छन्।
- रयान तथा झोपडी-हल बिवाहने प्रयोग गरिएन।

च) लौनस र रॉपेसिल

→ लौनस

रॉपेसिल

- सर्वे गरिदो गर्छी चुना-हल मिल्दै प्रबातिको-को समुदाई लौनस गरिएन।

- रॉपेसिल किसिमका विशेषताहरू गरिदो गर्छी चुना-हल को समुदाई लौनस गरिएन।

- वर्गीकरण गर्छी रॉपेसिल-जिगिदो हुए रॉपेसिल लौनस हो।

- रॉपेसिल विशेषताहरू गरिएन।

क) जगत् र पाइलम्

जगत्	पाइलम्
<ul style="list-style-type: none"> सभीव को सर्वभाषा हुलो समृद्ध जगत् हो। पाइलम् मीनेका श्रोतिका, पाइलम् नादी। 	<ul style="list-style-type: none"> सभीव को जगत् भाषा सांसारिक पाइलम् हो। कोडिता, पारिपारिका, शास्त्रीयोंडा ज्ञानी।

घ) रसायन र व्यावरिष्या

रसायन	व्यावरिष्या
<ul style="list-style-type: none"> युवराजिओटिक सभीव हो। रिक्तपत व्यविलयका हुए। 	<ul style="list-style-type: none"> कोरपारिओटिक सभीव हो। रिक्तपत व्यविलयका हुए।

५. तलका प्रश्नाद्दर्शको उत्तर लेखनु होस्।

क) दुईपक्षीय नामाकरण पुणाली भागीको के हो?

उपर्युक्त व्यविद्यालाई बिनाइक र स्थानिक दुइ औला नामबाट नामाकरण गर्ने प्रक्रियालाई दुईपक्षीय नामाकरण पुणाली भागीह।

(x) मानिस, केराउ, तोषी र चितुवा की वैज्ञानिक नाम लेख दोस्।

उत्तर :- मानिस - Homo, केराउ, तोषी र चितुवा की वैज्ञानिक नाम क्रमसः: Homo sapiens, Pisum sativum, Brassica campestris, Panthera pardus हैं।

(y) जिंदगी र स्पैसिल भागों के हुए? स्पष्ट पार्ट्युलोस्।

उत्तर :- जिंदगी के सबै भागों लाई शुरूएक मिल्ने प्रबली-
हस्तको समुच्छार्ह जिंदगी (Genus) मानिन्छ।
वर्गीकरण छाकी चरमार्ह (firmly) छाको
तल र स्पैसिल भागों माथि बाख्यिएकहै, लर्तैः
जिंदगी क्यानिस (canis) अन्तर्गत कुकुर, स्थाल,
ब्यासो आदी जस्ता जीववर्गको पढेक्कन।
Species: प्रायः यसके किसिमका पिछौषतात्त्व
भास्को सजीवहरूको समूह लुन रक्काप-
समा प्रबलनन गर्ने क्षमता करूँदैन, अस-
लार्ह स्पैसिल भागिन्छ। यो (economy)
तो सबै भागो सारी एकाह हो। अस्तै मानि-
सको species: sapiens।

(z) पाँच जगाउ प्राणीको वर्गीकरण चाहि
जिनार्ह प्रत्येकको दुई-दुई ओटा उकाइरण
दिनु दोस्।

उत्तर :- उकाइरण यस प्रकारका हुन जस्तैः

सालीवद्दर

जगत्: मोनो-	जगत्: पौटि- स्टा	जगत्: फूल- टा	जगत्: प्ला- टी	जगत्: लान्डी
उक्तादृशः राहस्यो- विभाग, लुभावना	उक्तादृशः आमिला, चुवेलाना	उक्तादृशः म्युफ्ट ट्रिस्ट	उक्तादृशः केबाउ, तॉरी	उक्तादृशः मागिस्य, पितुका

इ.) मौरीरा जगत्का विशेषतादर्श उक्तादृशसाधित प्रत्यक्षता शर्हुदौस्य।

ठिक्करण मौरीरा जगत्का विशेषता निम्नानुसार

- मौरीरा जीवदर्श पौष्टिकार्यालयीकरण सालीवद्दर

- मौरीरा जगत्का पर्णो जीवदर्श चुहालोविभाग, लुभावन, अल्ली, ठाइप्रथमिस आकी हुवा।
- चिनी हरे प्रतिकूल अवस्था मापनी बाटन
- चिनी हरे अवधारणा (Autotrophic), पर्णजीवी (Paraphytic), चयापौटिपिक (Chaltraprotrophic) वा सिंभायोटिक (Symbiotic) हुदैबा।

च.) पौटिस्टा जगत्का विशेषतालाई उक्तादृश साधित लेरहुदौस्य।

ठिक्करण पौटिस्टा जगत्का विशेषतादर्श निम्नानुसार हुवा:

- यस जगत्मा पर्णो जीवदर्श चुकार्यालयीकरण हुदैबा।

- यिनींके कौषमा त्युविलयस हुँदू ।
- यस जगामा पर्वे प्रायः जीवक एककोषीय हुँदूहन् ।
- कौषका अवयवहरू (स्ट्रो अङ्गुलियाहेह) लाई कौषा त्रिलिंगीको लोटाको हुँदू ।

इ) फाल्भाई जगाका विशेषता उकाइराखाहित प्रस्तु पार्हुदोस्त ।

- उज) फाल्भाई जगाका विशेषता दिमालुसारहन् ।
- फाल्भाई जगामा विशेषता दिमालुसार आवर्गिका जीवहरू हीकितका नमस्कारका एककोषीय (यिरह) तथा बहुकोषीय सर्विहरू (र्चाउ, हुरी) पर्हेहन् ।
  - यिनी हरूको लंबा, पात, डाठ हु तिरका हुँदू-नान् ।
  - यिनीहरूकी वारीरामाईसिलियमबाट बढीको हुँदू ।
  - यिनीहरूले उजाइकीजीनका रूपमा खानालाई सञ्चय गाहन् आठी ।

झ) दिरहका जीवकका जोगातकी नाम लेख्न -
होस : रुचाकुर, अमिबा, चुविलना, पारामोसियम, लाऊमोडियम, लुमिन रुहरी, स्टोद्यावहर, र्चाउ, म्युकर ।

उत्तर → ल्युरितन, रुहरी, स्टोद्यावहर, जगात मोजेरा, अमिबा, चुविलना, पारामोसियम, लाऊमोडियम, र्चाउ, म्युकर : जोगात फाल्भाई रुचाकुर : जोगात फाल्भाई फाली